

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИК ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВК 3.1. КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВА РОБОТА В ІНКЛЮЗИВНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

Освітня програма:	Початкова освіта
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Спеціальність:	013 Початкова освіта
Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка

Рівне – 2023

Робоча програма дисципліни «Корекційно-розвиткова робота в інклюзивному середовищі початкової школи» для здобувачів освітньої програми «Початкова освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта.

Розробник: к. пед. н., доц., доцент кафедри теорії та методик початкової освіти Хом'як О. А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методик початкової освіти
Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри проф. Красовська О.О.

_____ (Красовська О.О.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Початкова освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта.

Гарант освітньої програми проф. Красовська О.О.

_____ (Красовська О.О.)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Голова (Сойко І.М.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова дисципліна	
Загальна кількість годин: 150	Спеціальність 013 Початкова освіта	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
Змістових модулів –	Освітня програма «Початкова освіта»	16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	8 год.
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лабораторні	
		18 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		100 год.	124 год.
Вид контролю: екзамен			

2. Мета навчальної дисципліни

Сучасна освітня політика держави визначає найважливішим завданням вищої школи підготовку компетентного, конкурентоздатного фахівця. Для успішного здійснення освітньої підтримки і допомоги дітям з ООП учителю початкової школи необхідна сукупність знань про способи та засоби проведення розв'язкової та корекційної роботи. Поєднання психологічних знань, умінь та навичок з фаховою компетентністю, має забезпечити високий рівень професійної, організаційної, методичної та корекційно-розв'язкової діяльності в умовах інклюзії учителя початкових класів. Назване зумовлює актуальність викладання дисципліни «Корекційно-розв'язкова робота в інклюзивному середовищі початкової школи» для фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності – 013 Початкова освіта.

Мотивація здобувачів вищої освіти здійснюється через використання різноманітних організаційних форм та методів навчання і виконання завдань практичного спрямування; актуалізацію життєвих планів та мрій щодо професійної самореалізації. Спільна (групова) діяльність відбувається у ході лекцій, практичних (семінарських), лабораторних занять між здобувачами вищої освіти, викладачем і здобувачами вищої освіти. Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти займає провідне місце у вивченні вибіркового компоненту «Корекційно-розв'язкова робота в інклюзивному середовищі початкової школи» та передбачає виконання практичних завдань, складання психокорекційних програм, аналіз конкретних ситуацій, розробку пам'яток для батьків, педагогів, підбір психокорекційних технологій для роботи з дітьми з ООП.

Метою вивчення дисципліни є підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації та реалізації професійної корекційно-розвиткової діяльності в інклюзивному класі з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм педагогічної етики.

Завданнями вивчення дисципліни є:

– дати знання про роль корекційно-розвиткових технологій в процесі соціалізації дітей з ООП;

– сформувати уявлення про різноманітні корекційно-розвиткові технології, спрямовані на компенсацію та виправлення інтелектуальних, поведінкових та емоційно-вольових проблем у дітей з ООП;

– ознайомити з основними принципами, методами корекційно-розвиткової роботи у процесі інтеграції у суспільство дітей із ООП;

– формування практичних навичок та умінь при застосуванні корекційно-розвиткових технологій.

У результаті опанування лекційних, практичних та лабораторних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Корекційно-розвиткова робота в інклюзивному середовищі початкової школи» здобувачі вищої освіти, майбутні учителі початкової школи:

Знатимуть:

– індивідуально-психологічні особливості розвитку молодшого школяра, типологію його характеру й темпераменту, когнітивної та емоційно-вольової сфери, переваг і недоліків педагогічного впливу, специфіки прийняття продуктивних стратегій індивідуального підходу в освітньому процесі;

– особливості засвоєння навчального матеріалу учнями початкової школи у відповідності з їхніми нозологіями, індивідуальними та віковими характеристиками сприймання, уваги, пам'яті, мислення;

– сучасні методики і освітні технології для здійснення корекційно-розвиткової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Вмітимуть:

– знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію з різних джерел та застосовувати її в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами та їхніми батьками;

– здійснювати планування та організацію корекційно-розвиткової діяльності з урахуванням психофізичного розвитку, індивідуальних та вікових особливостей дитини, а також зон актуального і найближчого розвитку;

– здійснювати спостереження за дітьми з особливими освітніми потребами і проводити з ними навчальну, корекційно-розвиткову роботу на основі диференційованого та індивідуального підходів;

– використовувати різноманітні методи та форми виховної роботи, адаптації та соціалізації дітей з особливими освітніми потребами;

– отримувати зворотний зв'язок у роботі з учнями молодшого шкільного віку, володіти техніками та методами емоційного зараження, переконувального впливу, раціонального наслідування та ін.

Розвинуть такі соціальні навички:

– опанують ресурси, на яких розміщується професійно-педагогічна інформація;

– опанують способи оброблення інформації;

– навчаться дійснювати пошук професійно-педагогічної інформації послуговуючись різними джерельними базами та її опрацювання;

– навчаться виконувати аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, систематизацію, класифікацію професійно-педагогічної інформації;

– навчаться критично ставитися до професійно-педагогічної інформації.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Корекційно-розвиткова робота як складова інклюзивного навчання

Корекційно-розвиткова робота та її значення у процесі навчання учнів молодшого шкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку. Мультидисциплінарна команда та її діяльність в умовах інклюзивного навчального закладу. Співпраця фахівців як умова успішності інклюзивного навчання та виховання учнів початкової школи.

Рекомендована література: основна: 1-5, 7-11, 26; додаткова: 1-5, 9-11, 15-21.

Тема 2. Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з мовленнєвими порушеннями. Психолого-педагогічна характеристика дітей з мовленнєвими порушеннями. Організація корекційної роботи з учнями початкової школи з порушеннями мовлення. Комплекс вправ для розвитку дрібної та артикуляційної моторики молодших школярів з ООП.

Рекомендована література: основна: 2-4, 17, 22; додаткова: 1, 2, 4, 5, 8, 11, 13, 17-21.

Тема 3. Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з порушенням слухової функції. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням слуху. Особливості корекційної роботи у навчанні дітей з вадами слухової функції: організація спільного навчання молодшого школяра з порушенням слухової функції в інклюзивному класі; корекційна спрямованість навчальних предметів початкової школи для учнів з порушенням слухової функції. Комплекс вправ для корекції та розвитку фонематичних процесів.

Рекомендована література: основна: 3, 4, 15, 22, 23; додаткова: 1, 2, 4, 5, 8, 11, 13, 17-21.

Тема 4. Корекційно-розвиткова робота з учнями молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку та порушенням інтелектуального розвитку. Психолого-педагогічна характеристика дітей із затримкою психічного розвитку. Особливості корекційно-розвиткової роботи з учнями початкової школи із затримкою психічного розвитку. Комплекс вправ з розвитку пізнавальних процесів для дітей молодшого шкільного віку (6-9 років) із затримкою психічного розвитку. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням інтелектуального розвитку. Організація навчання і розвитку учнів початкової школи з порушенням інтелектуального розвитку у співпраці з батьками. Особливості корекційно-розвиткової роботи з молодшими школярами з порушенням інтелектуального розвитку: методи для розвитку молодших школярів з ППР побутових навичок; методика розвитку комунікації учнів з ППР; методи для розвитку молодших школярів з ППР соціальних навичок; методика розвитку академічних навичок учнів з ППР. Комплекс вправ на розвиток пізнавальної сфери дітей з порушеннями інтелектуального розвитку молодшого шкільного віку. Комплекс кінезіологічних вправ для оптимізації інтелектуальних процесів і підвищення розумової працездатності дітей з особливими освітніми потребами.

Рекомендована література: основна: 3, 4, 20, 22, 25; додаткова: 1, 2, 4, 5, 8, 11, 13, 14, 17-21.

Тема 5. Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом Дауна в інклюзивному середовищі початкової школи. Психолого-педагогічна характеристика молодших школярів з синдромом Дауна. Організація корекційної роботи з дітьми молодшого шкільного віку з синдромом Дауна. Методика ГАН – Содерберг для розвитку мовлення дітей із синдромом Дауна. «Нумікон» – методика формування математичних навичок у дітей з синдромом Дауна.

Рекомендована література: основна: 3, 4, 6, 22, 24; додаткова: 1, 2, 4, 5, 8, 11, 13, 14, 17-21.

Тема 6. Корекційно-розвиткова робота з учнями з порушеннями опорно-рухового апарату в інклюзивному середовищі початкової школи. Психолого-педагогічна

характеристика дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. Особливості корекційно-педагогічної роботи з дітьми, що мають ДЦП. Корекційні прийоми (за Колупасовою А.А.). Поради вчителю, у класі якого навчається дитина з ДЦП. Комплекс арт-терапевтичних вправ для дітей з особливими освітніми потребами.

Рекомендована література: основна: 1, 2, 10, 34, 22; додаткова: 1, 2, 4-8, 11, 13, 14, 17-21.

Тема 7. Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом гіперактивності з дефіцитом уваги в середовищі початкової школи. Психолого-педагогічна характеристика дітей з синдромом гіперактивності з дефіцитом уваги. Організація корекційної роботи з дітьми з гіперактивністю з дефіцитом уваги в умовах інклюзивного класу початкової школи. Поради вчителю, у класі якого навчається дитина з гіперактивністю з порушенням уваги. Комплекс вправ з формування позитивного мікроклімату в інклюзивному класі.

Рекомендована література: основна: 3, 4, 14, 19, 22; додаткова: 1, 2, 4, 5, 8, 11, 13, 14, 17-21.

Тема 8. Корекційно-розвиткова робота з учнями з розладами аутистичного спектру в середовищі інклюзивного класу початкової школи. Психолого-педагогічна характеристика дітей з аутизмом. Організація корекційної роботи з молодшими школярами з РАС в умовах інклюзії. Особливості реалізації індивідуального підходу у навчанні молодших школярів з аутизмом. Вироблення соціально-комунікативних навичок у школярів з аутизмом. Корекційно-розвиткові заняття для дітей з інтелектуальними порушеннями, які мають розлади аутистичного спектру. Корекційно-розвиткові заняття для дітей із затримкою психічного розвитку, які мають розлади аутистичного спектру. Комплекс корекційних вправ для роботи з дітьми 5-6 років, які мають розлади аутистичного спектру (на основі програми Э. Шоплер, М. Ланзінд, Л. Ватерс).

Рекомендована література: основна: 3, 4, 16, 18, 21, 22; додаткова: 1-5, 7, 8, 11-15, 22.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Корекційно-розвиткова робота як складова інклюзивного навчання	18	2	2	2	12	16	2	2		12
Тема 2. Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з мовленнєвими порушеннями	18	2	2	2	12	22	2	2	2	16
Тема 3. Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з порушенням слухової функції.	18	2	2	2	12	16				16
Тема 4. Корекційно-розвиткова робота з учнями молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку та порушенням інтелектуального розвитку.	18	2	2	4	10	22	2	2	2	16
Тема 5. Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом Дауна в інклюзивному	18	2	2	2	12	18			2	16

середовищі початкової школи.										
Тема 6. Корекційно-розвиткова робота з учнями з порушеннями опорно-рухового апарату в інклюзивному середовищі початкової школи.	20	2	2	2	14	16				16
Тема 7. Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом гіперактивності з дефіцитом уваги в середовищі початкової школи.	20	2	2	2	14	18			2	16
Тема 8. Корекційно-розвиткова робота з учнями з розладами аутистичного спектру в середовищі інклюзивного класу початкової школи.	20	2	2	2	14	22	2	2	2	16
Усього годин	150	16	16	18	100	150	8	8	10	124

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Корекційно-розвиткова робота як складова інклюзивного навчання	2/2
2	Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з мовленнєвими порушеннями.	2/2
3	Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з порушенням слухової функції.	2
4	Корекційно-розвиткова робота з учнями молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку та порушенням інтелектуального розвитку.	2/2
5	Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом Дауна в інклюзивному середовищі початкової школи.	2
6	Корекційно-розвиткова робота з учнями з порушеннями опорно-рухового апарату в інклюзивному середовищі початкової школи.	2
7	Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом гіперактивності з дефіцитом уваги в середовищі початкової школи.	2
8	Корекційно-розвиткова робота з учнями з розладами аутистичного спектру в середовищі інклюзивного класу початкової школи.	2/2
	Разом	16/8

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Корекційно-розвиткова робота як складова інклюзивного навчання	2
2	Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з мовленнєвими порушеннями.	2/2
3	Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з порушенням слухової функції.	2
4	Корекційно-розвиткова робота з учнями молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку та порушенням інтелектуального розвитку.	4/2
5	Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом Дауна в	2/2

	інклюзивному середовищі початкової школи.	
6	Корекційно-розвиткова робота з учнями з порушеннями опорно-рухового апарату в інклюзивному середовищі початкової школи.	2
7	Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом гіперактивності з дефіцитом уваги в середовищі початкової школи.	2/2
8	Корекційно-розвиткова робота з учнями з розладами аутистичного спектру в середовищі інклюзивного класу початкової школи.	2/2
	Разом	18/10

7. Самостійна робота

№	Тема	Завдання	К-сть годин
1	Корекційно-розвиткова робота як складова інклюзивного навчання	Оберіть тему для написання есе: 1. Урахування особливостей розвитку дітей з комбінованими порушеннями у процесі розробки сучасних технологій корекційно-розвиткової роботи. 2. Організація взаємодії з батьками учня з ООП як учасниками команди супроводу в реалізації корекційно-розвиткової роботи. 3. Наукові основи комплексного підходу до корекційно-розвиткової роботи. 4. Особливості реалізації комплексного підходу до корекційно-розвиткової роботи з молодшими школярами в ЗЗСО.	12/12
2	Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з мовленнєвими порушеннями.	Оберіть тему для підготовки мультимедійної презентації: 1. Використання інноваційних методів у корекційній роботі з дітьми, які мають порушення мовлення, в умовах інклюзивного навчання (ІКТ, музикотерапія, піскотерапія, арт-терапія, хромотерапія, сміхотерапія, ейдетика, мнемотехніка, су-джок терапія, аурікулотерапія, акупресура ті ін.). 2. Роль іграшки в засвоєнні словника дітей молодшого шкільного віку. 3. Види ігор та використання їх корекційно-розвитковій роботі з молодшими школярами з порушеннями мовлення. 4. Нетрадиційні ігрові методики в корекційно-розвитковій роботі з молодшими школярами з порушеннями мовлення. 5. Ігрові прийоми у спілкуванні з молодшим школярем з порушенням мовлення	12/16
3	Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з порушенням слухової функції.	Оберіть тему для підготовки аналітичного повідомлення: 1. Теоретичні підходи до проблеми засвоєння граматичних понять учнями з порушеннями слуху. 2. Прогнозування і методика реалізації корекційних цілей у процесі інклюзивного навчання дітей з порушеннями слухової функції. 3. Психолого-педагогічні умови діагностики	12/16

		міжособистісних відносин осіб з порушеннями слуху. 4. Психологічні засади дистанційного навчання молодших школярів з порушенням слуху в умовах карантину, як фактор нового професійного мислення.	
4	Корекційно-розвиткова робота з учнями молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку та порушенням інтелектуального розвитку.	Оберіть тему для підготовки навчального проєкту: 1. Здоров'язберігаючі технології в освіті молодших школярів із порушеннями інтелектуального розвитку. 2. Організація корекційного освітнього процесу з учнями початкової школи із затримкою психічного розвитку в умовах інклюзивного навчання. 3. Шляхи формування граматичної будови усного мовлення молодших школярів з інтелектуальними порушеннями. 4. Сучасні технології навчання молодших школярів з інтелектуальними порушеннями в Новій українській школі.	10/16
5	Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом Дауна в інклюзивному середовищі початкової школи.	Оберіть тему для підготовки навчального проєкту: 1. Особливості корекції і розвитку мовних та емоційно-вольових порушень в молодших школярів з синдромом Дауна. 2. Особливості корекції і розвитку труднощів у цілепокладанні і плануванні своїх дій в молодших школярів з синдромом Дауна. 3. Особливості корекції і розвитку труднощів пов'язаних з утриманням уваги і з оперативною пам'яттю в молодших школярів з синдромом Дауна.	12/16
6	Корекційно-розвиткова робота з учнями з порушеннями опорно-рухового апарату в інклюзивному середовищі початкової школи.	Оберіть тему для підготовки навчального проєкту: 1. Основи комунікації дітей з комплексними порушеннями: програма з розвитку спілкування дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату. 2. Використання технології «систематичного навчання» у корекційній роботі з дітьми з комбінованими порушеннями розвитку. Технологія сенсорної інтеграції. Монтессорі-терапія. 3. Педагогічний супровід соціально-педагогічної адаптації учнів молодшого шкільного віку з порушеннями функцій опорно-рухового апарату в заклади загальної середньої освіти. 4. Взаємодія та розподіл функцій між учителем, асистентом учителя та батьками в організації дистанційного навчання дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату.	14/16

7	Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом гіперактивності з дефіцитом уваги в середовищі початкової школи.	Оберіть тему для підготовки навчального проєкту: 1. Підвищення якості навчальної діяльності у школярів з СДУГ: рекомендації для вчителя початкової школи. 2. Психолого-педагогічна допомога дитині з синдромом гіперактивності з дефіцитом уваги в умовах інклюзивного навчання в початковій школі. 3. Особливості співпраці команди психолого-педагогічного супроводу дітей зі СДУГ, емоційне, соціальне благополуччя, психологічний захист учасників освітнього процесу. 4. Використання ігрових комп'ютерних технологій в корекційній роботі з учнями з гіперактивністю з дефіцитом уваги в умовах інклюзивного класу початкової школи.	14/16
8	Корекційно-розвиткова робота з учнями з розладами аутистичного спектру в середовищі інклюзивного класу початкової школи.	Оберіть тему і розробіть пам'ятку: 1. Як знизити рівень тривожності у дітей із РАС? 2. Що робити з небажаною поведінкою у дітей із РАС? 3. Що порадити батькам дітей з РАС? 4. Які таланти в молодших школярів з РАС слід розвивати в першу чергу?	14/16
ВСЬОГО			100/124

8. Завдання для опрацювання тем курсу

Назва теми	Зміст завдання для опрацювання тем дисципліни	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1:				
Корекційно-розвиткова робота як складова інклюзивного навчання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	1. Складіть орієнтовну структурно-логічну схему корекційно-розвиткової роботи в умовах інклюзивного навчання в ЗЗСО. 2. Розробіть вимоги до професійної компетентності кожного з учасників мультидисциплінарної команди супроводу учня з ООП в умовах інклюзії. 3. Опрацюйте Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році (додаток 1. Психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану. URL: file:///D:/Downloads/Dodatok.1.psykholohichni.pdf). Розробіть комплекс з 10 вправ для проведення «психологічної хвилинки» з учнями початкових класів з ООП (нозологію оберіть самостійно), яка допоможе здобувачам освіти впоратися зі стресом та його наслідками, емоційно налаштуватися на урок, на плідну роботу.	основна: 1-5, 7-11, 26 додаткова 1-5, 9-11, 15-21	8
Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд	1. Експрес опитування. Підготуйте інтелект-карту на тему: «Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з мовленнєвими порушеннями». 2. Оберіть тему для написання есе: – Місце та роль корекційно-розвиткової роботи в системі навчання рідної мови молодших школярів із	основна 2-4, 17, 22 додаткова 1, 2, 4, 5, 8, 11, 13,	8

мовленнєвими порушеннями.	теоретичного матеріалу	порушеннями мовленнєвого розвитку. – Значення розвитку словесної творчості у дітей молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення. – Цінність логопедичної гімнастики для корекції мовлення молодших школярів з ООП.	17-21	
Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з порушенням слухової функції.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	1.Опрацюйте розділ 4: Застосування білінгвального підходу в освіті (с. 97-104) навчально-методичного посібника «Навчання дітей із порушеннями слуху» (Навчання дітей із порушеннями слуху : навчально-методичний посібник / С. В. Кульбіда та ін. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 216 с. URL: http://surl.li/edvtsy). Письмово сформулюйте висновки про доцільність і важливість формування ЖКК (жестової комунікаційної компетентності) в учнів з порушеннями слухової функції. 2.Оберіть тему для написання есе: – Важливість літературного розвитку учнів з порушенням слуху. – Місце та роль корекційно-розвиткової роботи в системі навчання читання молодших школярів із порушеннями слухової функції. – Диференційоване викладання як ефективна технологія навчання молодших школярів з порушенням слуху. – Реалізація корекційно-розвиткового компоненту інклюзивного навчання учнів з порушеннями слухової функції.	основна 3, 4, 15, 22, 23; додаткова 1, 2 4, 5, 8, 11, 13, 17-21.	8
Корекційно-розвиткова робота з учнями молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку та порушенням інтелектуального розвитку.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування. 1. Опрацюйте розділ «Дидактичні умови формування особистості дитини в НУШ» (с. 82-86) навчально-методичного посібника «Учні початкових класів із порушеннями інтелектуального розвитку» (Чеботарьова О. В. Учні початкових класів із порушеннями інтелектуального розвитку: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / О. В. Чеботарьова, І. В. Гладченко. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 128 с. URL: http://surl.li/eripr .). Письмово дайте відповідь на питання: Чому, під час планування корекційно-розвиткової роботи з учнями молодшого шкільного віку з порушенням інтелектуального розвитку слід враховувати вищезгадані умови? Підготуйте мультимедійну презентацію на тему: «Корекційні можливості педагогічних і психотерапевтичних технологій у навчанні та вихованні дітей з порушеннями інтелектуального розвитку»	основна 3, 4, 20, 22, 25; додаткова 1, 2, 4, 5, 8, 11, 13, 14, 17-21	8
Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом Дауна в інклюзивному середовищі початкової школи.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування. 1. Скориставшись матеріалами навчального посібника: Чеботарьова О. В. Дитина із синдромом Дауна / О. В. Чеботарьова, І. В. Гладченко, А. Василенко-ван де Рей, Н. І. Лішук. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 48 с. URL: http://surl.li/esaez , письмово дайте відповіді на питання: Якого рівня розвитку може досягнути дитина з синдромом Дауна? Який потенційний резерв у дітей із синдромом Дауна? 2. Створіть інтелект-карту на тему: Основні напрямки розвитку і корекції учнів молодшого шкільного віку із синдромом Дауна.	основна 3, 4, 6, 22, 24 додаткова 1, 2, 4, 5, 8, 11, 13, 14, 17-21	8
Корекційно-розвиткова робота з	Опрацювання теми самостійно. Підготовка до	1.Експрес опитування. Опрацювати розділ 2 «Корекційні та методичні прийоми роботи з дітьми з особливими освітніми потребами у початковій	основна 1, 2, 10, 34, 22;	8

учнями з порушеннями опорно-рухового апарату в інклюзивному середовищі початкової школи.	лабораторного заняття.	школі» навчально-методичного посібника «Учні початкових класів із особливими освітніми потребами: навчання та супровід» (Учні початкових класів із особливими освітніми потребами: навчання та супровід : навчально-методичний посібник/ [Л. І. Прохоренко, О.О. Бабяк, В. В. Засенко, Н. А. Ярмола]. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 160 с. URL: http://surl.li/erios). На основі опрацьованого матеріалу підготувати есе на одну з тем: – Учитель як суб'єкт корекційно-педагогічної діяльності – Особливості корекційно-виховної роботи з учнями початкових класів з ООП. 2. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему: «Психолого-педагогічні умови реалізації компетентнісного підходу в роботі з дітьми з порушеннями функцій опорно-рухового апарату».	додаткова 1, 2, 4-8, 11, 13, 14, 17-21	
Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом гіперактивності з дефіцитом уваги в середовищі початкової школи.	Опрацювання теми самостійно. Підготовка до лабораторного заняття.	1. Опрацювати матеріали навчального посібника: Моделювання інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами: синдром дефіциту уваги з гіперактивністю / упорядник: Н.В. Васильєва. Полтава : ПОІППО, 2020. 114 с. URL : http://poippo.pl.ua/nml/elektronni vydannia-poippo . Написати есе на тему: «Організація роботи учнів початкової школи з СДУГ на уроках, врахування індивідуальних особливостей в учнівському колективі». 2. Створіть інтелект карту на тему: «Модель корекційно-розвиткової роботи з молодшими школярами з СДУГ в умовах інклюзивного середовища НУШ»	основна 3, 4, 14, 19, 22; додаткова 1, 2, 4, 5, 8, 11, 13, 14, 17-21	8
Корекційно-розвиткова робота з учнями з розладами аутистичного спектру в середовищі інклюзивного класу початкової школи.	Опрацювання теми самостійно. Підготовка до лабораторного заняття.	1. Опрацювати матеріали навчально-методичного посібника: Недозим І. В. Учні початкових класів із розладами аутистичного спектра: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / І. В. Недозим. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 96 с. URL: http://surl.li/esiw1 2. Письмово дати відповіді на запитання: – Як допомогти дитині з РАС розвиватися? – Що діти з РАС можуть вправно робити? – Що я як педагог можу зробити для дитини з РАС в контексті освітньої діяльності? – Які цілі розвитку є пріоритетними?	основна 3, 4, 16, 18, 21, 22; додаткова 1-5, 7, 8, 11-15, 22	4
Всього			60 балів	

Індивідуальні завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота студентів здійснюється під керівництвом викладача у вигляді написання тез, наукових статей, підготовки тематичних навчальних проєктів на одну із запропонованих тем:

1. Корекційно-розвиткова робота та її значення в навчанні дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами. Сутність педагогічного співробітництва вчителів та батьків дітей. Командний підхід в освітньому процесі НУШ.

2. Система комплексної корекційно-розвиткової допомоги дітям молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії. Сучасне методичне забезпечення інклюзивного процесу в НУШ.

3. Блоки психокорекційного впливу на дитину з ООП.

4. Структура та форми корекційної освіти в Україні.

5. Психолого-педагогічні основи розвитку та навчання осіб зі складним порушенням.
  6. Механізми забезпечення інклюзивної освіти в НУШ у міжнародних документах і законодавстві. Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти.
  7. Команда психолого-педагогічного супроводу молодшого школяра, що потребує особливої освітньої підтримки.
  8. Батьки та інклюзія. Роль сім'ї в процесі інтегрування дитини молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в соціокультурне середовище.
  9. Технології навчання в інклюзивному освітньому середовищі НУШ.
  10. Додаткові освітні послуги в інклюзивному освітньому середовищі НУШ.
  11. Принципи побудови корекційного процесу та необхідність їх дотримання в навчанні та вихованні дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії.
  12. Модель взаємодії фахівців для залучення дитини з особливими потребами в загальноосвітній простір НУШ.
  13. Роль координатора інклюзії у визначенні освітнього маршруту для дитини з особливими потребами та здійсненні корекційно-розвиткової роботи в НУШ.
  14. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти в початковій школі.
  15. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами.
  16. Компетентність учителів початкових класів як запорука ефективності інклюзивної освіти.
  17. Проблеми сім'ї, яка виховує дитину молодшого шкільного віку з вадами психофізичного розвитку.
  18. Роль педагога у здійсненні ефективної інклюзивної практики в НУШ.
  19. Проблема налагодження гуманних, партнерських стосунків між учасниками освітнього процесу в НУШ.
  20. Громадські батьківські організації та їх значення у впровадженні інклюзивної освіти.
  21. Індивідуальний підхід до дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами.
  22. Упровадження нових інформаційних технологій в умовах інклюзивної освіти в НУШ.
  23. Роль оцінки успішності у забезпеченні якісної початкової освіти.
  24. Шляхи реалізації індивідуального підходу у роботі з батьками дітей, що потребують додаткової освітньої підтримки.
  25. Психофізіологічні аспекти готовності дітей з ДЦП до відвідування початкової школи.
- Тематичний навчальний проєкт представляється у формі мультимедійної презентації, постера.

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрів застосовуються такі методи:

1. Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
2. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
3. Комп'ютерного контролю: тестові програми.
4. Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

11. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Корекційно-розвиткова робота як складова інклюзивного навчання.
2. Корекційно-розвиткова робота та її значення у процесі навчання учнів молодшого шкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку.
3. Мультидисциплінарна команда та її діяльність в умовах інклюзивного навчального закладу.
4. Сутність педагогічного співробітництва вчителів та батьків дітей.
5. Співпраця фахівців як умова успішності інклюзивного навчання та виховання учнів початкової школи.
6. Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з мовленнєвими порушеннями.
7. Психолого-педагогічна характеристика дітей з мовленнєвими порушеннями.
8. Організація корекційної роботи з учнями початкової школи з порушеннями мовлення.
9. Наведіть приклади вправ на розвиток дрібної та артикуляційної моторики дітей з ООП.
10. Корекційно-розвиткова робота з учнями початкової школи з порушенням слухової функції.
11. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням слуху.
12. Особливості корекційної роботи у навчанні дітей з вадами слухової функції:
13. Організація спільного навчання молодшого школяра з порушенням слухової функції в інклюзивному класі.
14. Корекційна спрямованість навчальних предметів початкової школи для учнів з порушенням слухової функції.
15. Комплекс вправ для корекції та розвитку фонематичних процесів.
16. Корекційно-розвиткова робота з учнями молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку та порушенням інтелектуального розвитку.
17. Психолого-педагогічна характеристика дітей із затримкою психічного розвитку.
18. Особливості корекційно-розвиткової роботи з учнями початкової школи із затримкою психічного розвитку.
19. Комплекс вправ з розвитку пізнавальних процесів для дітей молодшого шкільного віку (6-9 років) із затримкою психічного розвитку.
20. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушенням інтелектуального розвитку.

21. Організація навчання і розвитку учнів початкової школи з порушенням інтелектуального розвитку у співпраці з батьками.
22. Особливості корекційно-розвиткової роботи з молодшими школярами з порушенням інтелектуального розвитку.
23. Методи для розвитку молодших школярів з ППР побутових навичок.
24. Методика розвитку комунікації учнів з ППР.
25. Методи для розвитку молодших школярів з ППР соціальних навичок.
26. Методика розвитку академічних навичок учнів з ППР.
27. Комплекс вправ на розвиток пізнавальної сфери дітей з порушеннями інтелектуального розвитку молодшого шкільного віку.
28. Комплекс кінезіологічних вправ для оптимізації інтелектуальних процесів і підвищення розумової працездатності дітей з особливими освітніми потребами.
29. Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом Дауна в інклюзивному середовищі початкової школи.
30. Психолого-педагогічна характеристика молодших школярів з синдромом Дауна.
31. Організація корекційної роботи з дітьми молодшого шкільного віку з синдромом Дауна.
32. Методика ТАН – Содерберг для розвитку мовлення дітей із синдромом Дауна.
33. «Нумікон» – методика формування математичних навичок у дітей з синдромом Дауна.
34. Корекційно-розвиткова робота з учнями з порушеннями опорно-рухового апарату в інклюзивному середовищі початкової школи.
35. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
36. Особливості корекційно-педагогічної роботи з дітьми, що мають ДЦП.
37. Поради вчителю, у класі якого навчається дитина з ДЦП.
38. Комплекс арт-терапевтичних вправ для дітей з особливими освітніми потребами.
39. Корекційно-розвиткова робота з учнями з синдромом гіперактивності з дефіцитом уваги в середовищі початкової школи.
40. Психолого-педагогічна характеристика дітей з синдромом гіперактивності з дефіцитом уваги.
41. Організація корекційної роботи з дітьми з гіперактивністю з дефіцитом уваги в умовах інклюзивного класу початкової школи.
42. Поради вчителю, у класі якого навчається дитина з гіперактивністю з порушенням уваги. Комплекс вправ з формування позитивного мікроклімату в інклюзивному класі.
43. Корекційно-розвиткова робота з учнями з розладами аутистичного спектру в середовищі інклюзивного класу початкової школи.
44. Психолого-педагогічна характеристика дітей з аутизмом.
45. Організація корекційної роботи з молодшими школярами з РДА в умовах інклюзії.
46. Особливості реалізації індивідуального підходу у навчанні молодших школярів з аутизмом.
47. Вироблення соціально-комунікативних навичок у школярів з аутизмом.
48. Корекційно-розвиткові заняття для дітей з інтелектуальними порушеннями, які мають розлади аутистичного спектру.
49. Корекційно-розвиткові заняття для дітей із затримкою психічного розвитку, які мають розлади аутистичного спектру.
50. Комплекс корекційних вправ для роботи з дітьми 5-6 років, які мають розлади аутистичного спектру (на основі програми Э. Шоплер, М. Ланзінд, Л. Ватерс).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота								Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	8	8	8	8	8	4	40	100

T1, T2 ... T8 – теми змістового модуля.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизовувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на	незадовільно з можливістю повторного складання

		рівні розпізнавання	
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільн о з обов'язкови м повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в електронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

14. Рекомендована література

Основна

1. Аніщук А. М. Інклюзивна освіта : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Дошкільна освіта» Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 227 с. URL: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/53>
2. Базима Н.В. Розвиток мовлення дітей з аутизмом. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 144 с. URL: <http://surl.li/hvfbh>
3. Будник О. Б. Інклюзивна освіта : навчальний посібник. Івано-Франківськ : ПП Бойчук А.Б., 2015. 152 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2292.pdf>
4. Гаяш О.В. Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливостями психофізичного розвитку : Науково-методичний посібник для вчителів інклюзивного навчання, асистентів учителів, які працюють з дітьми з психофізичними порушеннями в умовах загальноосвітніх навчальних закладів, соціальних педагогів, батьків / Укладач О. В. Гаяш. Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2016. 120 с. URL: <https://cutt.ly/G9BUhvvy>
5. Данілавічюте Е.А., Литовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За ред. А.А.Колупаєвої. Київ: Видавнична група «А.С.К.», 2012. 360 с. URL: <https://cutt.ly/n9BUxqf>
6. Діти з синдромом Дауна: факти, навчання, допомога. Методичні рекомендації / О. Дерень, А. Пруска, Ю. Рибак. Київ, 2015 р. 24 с. URL: <file:///C:/Users/home/Downloads/Design.pdf>
7. Інклюзивна освіта від А до Я: порадник для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с. URL: <http://surl.li/cordv>
8. Колупаєва А.А. Інклюзивна практика: технології навчання / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко. Київ: Літера ЛТД. 2019. 160 с.
9. Колупаєва А.А., Таранченко О. М. Педагогічні технології інклюзивного навчання. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 160 с.
10. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта: від основ до практики: Київ : ТОВ «АТОПОЛЬ», 2016. 152 с. URL: <https://cutt.ly/n9BUU5N>
11. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с. URL: <http://surl.li/huycm>

12. Костенко Т. М. Навчання дітей із порушеннями зору : навчально-методичний посібник / Т. М. Костенко, І. М. Гудим. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 184 с. URL: <http://surl.li/esjns>
13. Костенко Т. М. Учні початкових класів із порушеннями зору: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / Т. М. Костенко. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 128 с. URL: <http://surl.li/etiqr>
14. Моделювання інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами: синдром дефіциту уваги з гіперактивністю / упорядник: Н.В. Васильєва. Полтава : ПОППО, 2020. 114 с. URL : <http://poippo.pl.ua/nml/elektronnivydannia-poippo>.
15. Навчання дітей із порушеннями слуху : навчально-методичний посібник / С. В. Кульбіда та ін. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 216 с. URL: <http://surl.li/edvsv>
16. Недозим І. В. Учні початкових класів із розладами аутистичного спектра: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / І. В. Недозим. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 96 с. URL: <http://surl.li/esiwi>
17. Рібцун Ю. В. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток : навч.-метод. посіб. / Юлія Рібцун. Львів : Світ, 2020. 264 с. : іл. URL: <http://surl.li/ajsyc>
18. Скрипник Т.В. Діти з аутизмом в інклюзії: сценарії успіху : монографія. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2019. 208 с. URL: <http://surl.li/gnzxw>
19. Сухіна І.В. Гіперактивна дитина. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с. URL: <http://surl.li/hsfsy>
20. Трикоз. С.В. Дитина з порушенням інтелектуального розвитку. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с. URL: <http://surl.li/fvzpp>
21. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навч.-метод. посіб. / Уклад. Т. Скрипник. Харків : Факт, 2015. 40 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/274/1/>
22. Технології психологічного забезпечення освітнього процесу в інклюзивній школі : методичний посібник / автори-упорядники Д.Д. Романовська, Р.І. Мінтянська / за загальною редакцією Д.Д. Романовської. Чернівці : Технодрук, 2019. 158 с.
23. Учні початкових класів із порушеннями слуху: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / [С. В. Кульбіда, С. В. Литовченко, В. В. Жук, В. В. Литвинова]. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 144 с. URL: <http://surl.li/edvyf>
24. Чеботарьова О. В. Дитина із синдромом Дауна / О. В. Чеботарьова, І. В. Гладченко, А. Василенко-ван де Рей, Н. І. Ліщук. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 48 с. URL: <http://surl.li/esaez>
25. Чеботарьова О. В. Учні початкових класів із порушеннями інтелектуального розвитку: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник / О. В. Чеботарьова, І. В. Гладченко. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 128 с. URL: <http://surl.li/eripr>
26. Хом'як О.А. Організаційно-технологічні засади інклюзивної освіти в початковій школі *Технології організаційно-управлінської та освітньої діяльності в початкових класах Нової української школи в умовах інтеграції України до Європейського Союзу*. Монографія / за заг. ред. О. О. Красовська. Рівне : видавець О. Зень. 2023. С. 249-286. URL: <https://dSPACE.megu.edu.ua:8443/jspui/handle/123456789/3462>

Додаткова

1. Асистент вчителя у закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання: навчально-методичний посібник / А. А. Колупаєва та ін. Харків : Видавництво «Ранок», 2019. 216 с. URL: http://ispukr.org.ua/articles/19/at_200213.pdf
2. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с. URL: http://nmcio.ippo.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/Assist_teacher_4_All_print.pdf

3. Веремчук А.П., Хом'як О.А. Інноваційні технології навчання дітей з особливими освітніми потребами. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вип. 1 (5). Умань, 2021. С. 71-78. URL: <http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/235185>
4. Діти з особливими потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене : наук.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва, Л.О. Савчук. Київ : Видавнича група «Атопол», 2011. 274 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/22/>
5. Кінезіологічні вправи, як засіб розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: збірка / Укладачі: Полупанова Я. М., Толошина С.М., Корольов М.Г. та ін. Дніпро, 2022. 28 с. URL: <http://surl.li/eripf>
6. Кочерга О. В. Психофізіологія дітей з особливими потребами. Київ : Ред. газ. з дошк. та почат. освіти, 2012. 128 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4682>
7. Красовська О.О., Міськова Н.М., Хом'як О. А. Формування інклюзивної компетентності педагогів до використання арт-терапевтичних технологій в освітньому середовищі ЗДО і НУШ. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки № 2 (2020 р.). С. 106-112. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1376815.pdf>
8. Миронова С. П. Робота фахівців з сім'ями, які виховують дітей з особливими освітніми потребами. Актуальні питання корекційної освіти. 2017. № 9. URL: <http://surl.li/hsdzd>
9. Міськова Н.М., Хом'як О. А., Кирилович О.Ф. Забезпечення наступності в роботі педагогів у інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти і Нової української школи. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 73. 238 с. Т. 1. С. 73-77. URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/73/part_1/15.pdf
10. Міськова Н.М., Хом'як О. А. Організаційно-методичні особливості підготовки майбутніх педагогів до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти та Нової української школи на засадах наступності. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць. Вип. 2 (24). Рівне: РВЦ МEGУ імені акад. С. Дем'янчука, 2020. С. 57-66. URL: <http://surl.li/hverf>
11. Організація корекційно-розвиткової роботи в умовах інклюзивно-ресурсного центру : методичні рекомендації / авт. кол. : Т.В. Жук, Т.Д. Ілляшенко, Т.Д. Каменщук, А.Г. Обухівська, Г.В. Якимчук; за ред. А.Г. Обухівської, Т.Д. Ілляшенко. Київ : Ніка-Центр, 2021. 94 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/729130/1/organizatsia%202021.pdf>
12. Островська К.О., Островський І.П., Сайко Х.Я. Індивідуальний маршрут дитини з розладами спектру аутизму. Навчальний посібник, 2017. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 52 с. URL: <http://surl.li/eriod>
13. Павелків Р.В. Дитяча психологія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Р.В. Павелків, О.П. Цигипало; М-во освіти і науки України. Київ : Академвидав, 2010. 432 с. URL: <https://academia-pc.com.ua/product/51>
14. Підтримай себе – підтримай дитину: путівник для батьків дітей з особливими потребами. Методичні матеріали. Авторський колектив проекту «Інклюзивна освіта: крок за кроком», Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 34 с. URL: <http://surl.li/hvgdn>
15. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с. URL: <http://surl.li/froo>
16. Практика асистента педагога: міжнародний й український контекст: результати дослідження / О.Федоренко, О.Мартинчук, Н.Софій, Г.Лук'янова, О.Кошіль, Т.Симоненко, Л.Байда, Ю.Найда. Київ: ФОП Парашин, 2020, 122 с. URL: <http://surl.li/huuga>
17. Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018 № 414. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18>

18. Технології психологічного забезпечення освітнього процесу в інклюзивній школі : методичний посібник / автори-упорядники Д.Д. Романовська, Р.І.Мінтянська / за загальною редакцією Д.Д. Романовської. Чернівці : Технодрук, 2019. 158 с. URL: <http://surl.li/gvyl>

19. Учні початкових класів із особливими освітніми потребами: навчання та супровід : навчально-методичний посібник/ [Л. І. Прохоренко, О. О. Бабяк, В. В. Засенко, Н. А. Ярмола]. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 160 с. URL: <http://surl.li/erios>

20. Хом'як О. А. Організація інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в освітньому середовищі. *Синергія формальної, неформальної та дуальної освіти майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти*: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (11-12 червня 2021 року, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка). Чернігів, 2021. С. 1116-120. URL: <http://surl.li/eriov>

21. Хом'як О.А., Літвінчук І.В. «Готуємо руку до письма – починаємо з піска» (підготовка руки до письма методами пісочної (солевої, манної) анімації). Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути: тези доп. І Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 1-2 серпня 2019 р. Дніпро, 2019. С. 777-784. URL: <http://surl.li/eripg>

22. Чайка М. С., Усатенко Г. В., Кривоногова О. В. Теорія та практика використання альтернативної комунікації для осіб з особливими освітніми потребами : навчально-методичний посібник. Київ : ФОП Усатенко Г. В., 2021. 80 с. URL: <http://surl.li/etira>

15. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<http://mon.gov.ua/>

http://www.ussf.kiev.ua/inclusive_education/

<http://www.ussf.kiev.ua/news/526/>

<https://nus.org.ua/tags/129/>

<http://poroshenko.com/data/group/21/site2-bff4eba3e5.pdf>

<https://emetodyst.m CFR.ua/750584>